

Сарадник вашингтонског Независног института, Ајвен Еланд за Глас Америке коментариште недавни америчко-кинески самит у Вашингтону.

Еланд: “На самиту две најмоћније земље света, разматрана су политичка, економска и безбедносна питања. У политичком контексту, САД су потегле питање људских права у Кини, што је подстакнуто контроверзом око додељивања Нобелове награде за мир кинеском дисиденту Лиу Шијаобоу. На економском плану, имате спорно питање тврдњи САД да Кина девалвира вредност своје валуте да би повећала извоз, укључујући протекционистичке мере на свом тржишту, чиме су америчке компаније незадовољне. Што се тиче безбедносних питања, спорна је продаја америчког оружја Тајвану, што је изазвало незадовољство Пекинга, као и неке територијалне аспирације Кине према суседним земљама, укључујући и тврдњу САД да је Кина на неки начин олакшала нападе Северне Кореје на Јужну Кореју као резултат свог незаинтересованог става, уместо да је извршила притисак на Северну Кореју.”

Како би, по вашем мишљењу, САД требало да реагују на растућу моћ Кине, на економском и, потенцијално, на војном плану?

Еланд: “Мислим да морате одвојити економски од војног аспекта. Кинески рекордни економски раст је добар за све, пошто ће он омогућити пораст трговине и инвестиција, како у Кини тако и ван ње. Војни односи су нешто сасвим друго – том питању се мора прићи опрезно, јер се понекад деси да растуће силе узрокују ратове, као што је то био случај са Немачком и Јапаном у Другом светском рату. Међутим, то не мора да се деси овог пута пошто би требало омогућити Кини да има своју сферу утицаја да би се осећала безбедном, у светлу постојећих савезништва САД са Русијом, Индијом, Јапаном, земљама југоисточне Азије, као и са Јужном Корејом. Са кинеске тачке гледишта, Пекинг се осећа окруженим, мада су јаке кинеске глобалне економске везе главни олакшавајући, па можда и одлучујући фактор у спречавању конфронтације.”

Како би САД могле да се поставе према наглој економској експанзији Кине у Европи, Африци и Јужној Америци?

Еланд: “Не верујем да је реч о економској експанзији, већ о нормалној трговини, мада се на то у Америци другачије гледа. Узмите рецимо, нафту, као вероватно најважнији стратешки артикал. Кина у разним земљама изнајмљује нафтна поља, купује нафтне компаније, трага за нафтом да би обезбедила увоз стране нафте и на тај начин створила одговарајуће залихе, што је, у ствари, корисно за све, укључујући и само тржиште нафте пошто ће се тиме смањити цене нафте. Дакле, ширење кинеских инвестиција и трговине широм света треба схватити као користан тренд за све, а не само за ту земљу.”

(VOA)